

Pankreassykdom (PD) 1. og 2. tertial 2025

I løpet av perioden januar til august 2025 ble det totalt meldt inn 36 nye PD-tilfeller, noe som er en økning fra fjoråret for tilsvarende tidsintervall (32 tilfeller, og var laveste antall registrerte tilfeller i gitt tidsperiode siden 2005). Blant tilfellene, ble 27 genotypet til SAV3 og 9 genotypet til SAV2.

Bakgrunn

PD-tilfellene (for definisjon, se faktaboks) baserer seg på tilfeller som Mattilsynet har delt med Veterinærinstituttet, basert på analyser utført ved private laboratorier eller ved Veterinærinstituttet. Mistanker kan meldes inn på bakgrunn av påvisning av SAV, kliniske tegn på sykdom eller epidemiologiske vurdering (for eksempel flytting av fisk med påvist SAV eller samdrift med SAV-positiv lokalitet). I henhold til PD-forskriften (FOR-2021-03-24-1095), inngår produksjonsområdene 2-6 i PD-sonen, mens produksjonsområdene 1 og 7-13 inngår i overvåkingssonen.

Status per 2.tertial 2025

I løpet av 1. og 2. tertial var det totalt 36 nye PD-tilfeller, med flest tilfeller i løpet av mars (9). Alle SAV-tilfellene befant seg innenfor den endemiske sonen, i PO3, PO4, PO5 og PO6 (se tabell 1 og figur 1-3). Trettien av tilfellene ble bekreftet basert på funn av histologiske forandringer forenelig med PD og påvisning av SAV i samme individ.

Antallet tilfeller er noe høyere enn på tilsvarende tid i fjor (32 tilfeller) og noe lavere enn 2023 (42 tilfeller). Antallet SAV2-tilfeller det lavest registrerte de siste tre årene, mens SAV3-tilfellene ligger på tilsvarende nivå som 2023 (se figur 4). PO2 har ikke hatt PD-tilfeller de to siste årene og har så langt i år ikke hatt tilfeller. PO5 har kun to tilfeller så langt i år (tre tilfelle på samme tidspunkt i 2024). PO3 og PO6 ligger på nøyaktig samme antall som i fjor, med henholdsvis 12 og 7 tilfeller per 2. tertial). I PO4 er det 15 tilfeller i år, mot 10 på tilsvarende tidspunkt i fjor. Nedgangen i antall PD-tilfeller som man observerte i fjor har dermed stagnert, men er samtidig på et betydelig lavere nivå enn det man hadde i 2022 og bakover i tid. Ni av tilfellene ble genotypet til å være SAV2 og befant seg i PO5 og PO6, de resterende 27 tilfellene var SAV 3 og befant seg i PO3 og PO4. Seks av SAV3-tilfellene har vært på lokaliteter med regnbueørret/ørret. Resterende har vært på lokaliteter med laks.

Nye PD-tilfeller, definisjon: Nye PD-tilfeller omfatter lokaliteter som etter PD-forskriftens kriterier (FOR-2017-08-29-1318) har fått mistanke om PD i 2025/gjeldende år. De fleste mottar i tillegg en bekreftet diagnose, men dette er ikke en forutsetning for å regnes som et tilfelle. Terminologien «tilfeller» (og ikke lokaliteter) benyttes for å inkludere de tilfellene hvor én lokalitet har flere utsett med PD-mistanke i løpet av ett år eller påvisning av flere genotyper (telles da som flere tilfeller. Historiske tall kan avvike noe fra dette, og der hvor dette er tilfelle, er det markert i figurteksten). Lokaliteter med PD-mistanke, hvor det i henhold til PD-forskriften gjøres påfølgende prøvetakinger (fire måneder) hvor det ikke påvises PD, regnes også med i oversikten.

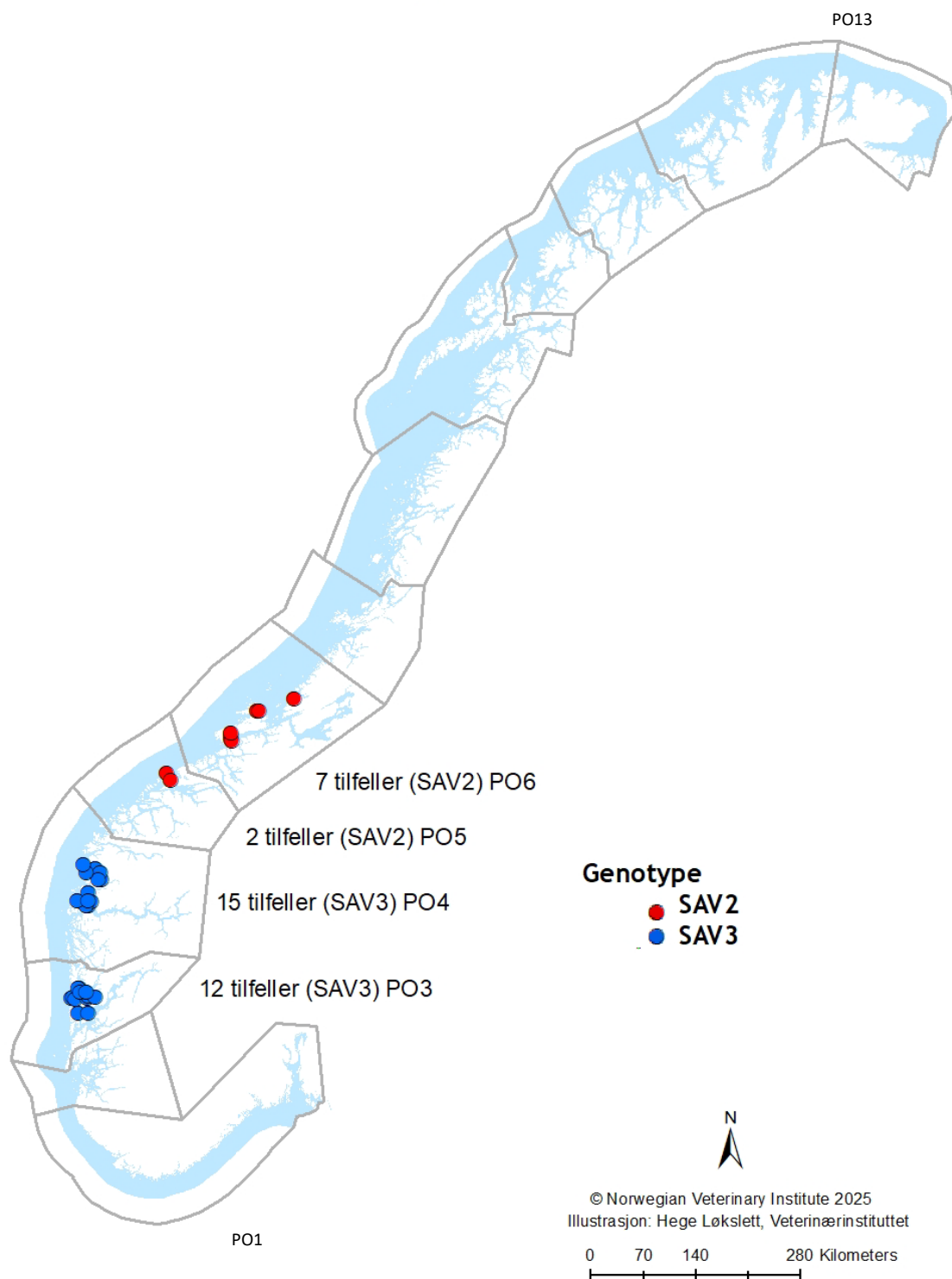
Lokaliteter med mistanker og stadfestet diagnose fra 2024, hvor det fortsatt står fisk i sjøen, regnes ikke med i oversiktene over antall PD-tilfeller i 2025. Det samme gjelder mistanker fra 2024, som fikk bekreftet PD-diagnosen i 2025, som er med i fjorårets oversikt. Det reelle antallet infiserte lokaliteter i sjø i PD-sonen er derfor høyere og antallet kan derfor avvike fra interaktive kart (eks Barentswatch).

Tabell 1 Antall PD-tilfeller per 1.tertial 2025 fordelt på produksjonsområde: I tabellen under ser man en oversikt over antall PD-tilfeller i og utenfor PD-sonen. I PD-sonen var det totalt 21 PD-tilfeller, hvor 15 tilfeller fikk bekreftet PD-diagnose basert på funn av histologiske forandringer forenelig med PD og påvisning av SAV i samme individ. I PD-forskriften er det krav om genotyping av alle funn av SAV, og antallet tilfeller genotypet til enten SAV2 eller SAV3 er angitt.

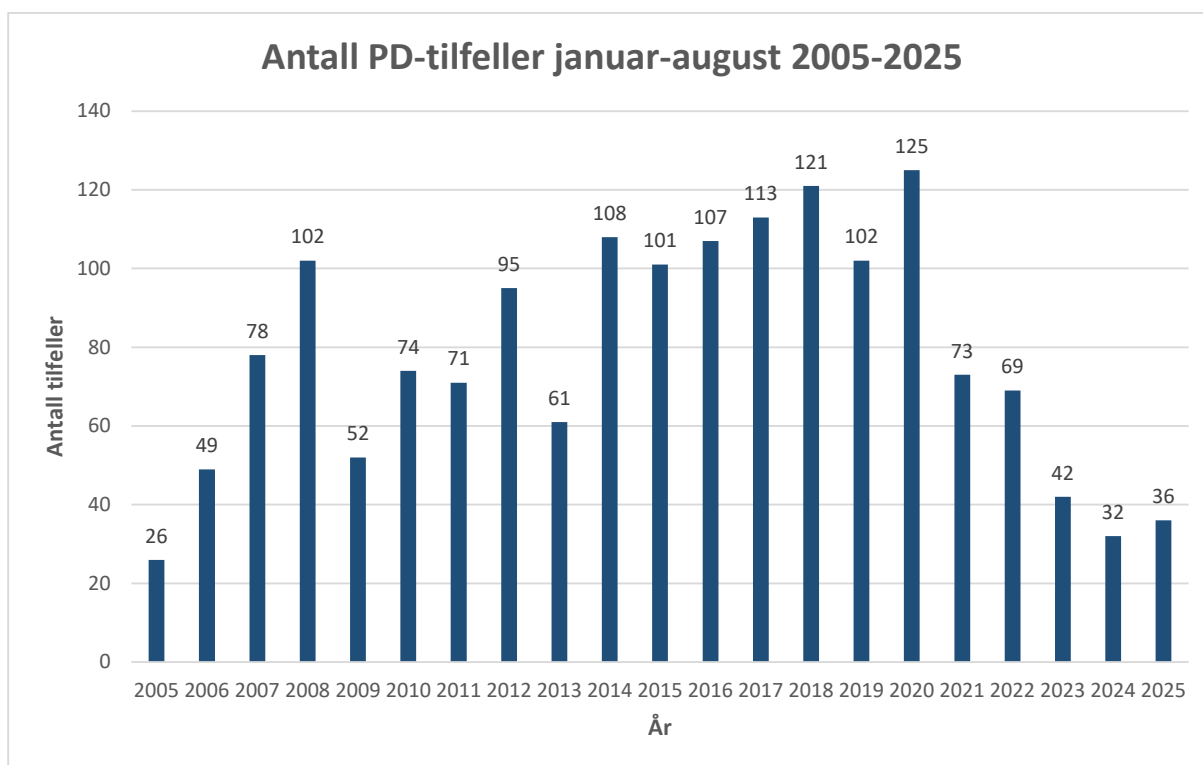
Produksjonsområde		Nye PD-tilfeller 2025*		Genotype	
				SAV2	SAV3
PD-sonen	1	0		0	0
	2	0		0	0
	3	12(11)		0	12
	4	15(13)		0	15
	5	2(1)		2	0
	6	7(6)		7	0
	7	0		0	0
	8	0		0	0
	9	0		0	0
	10	0		0	0
	11	0		0	0
	12	0		0	0
	13	0		0	0
Totalt		36(31)		9	27

*Antall bekreftede tilfeller i parantes.

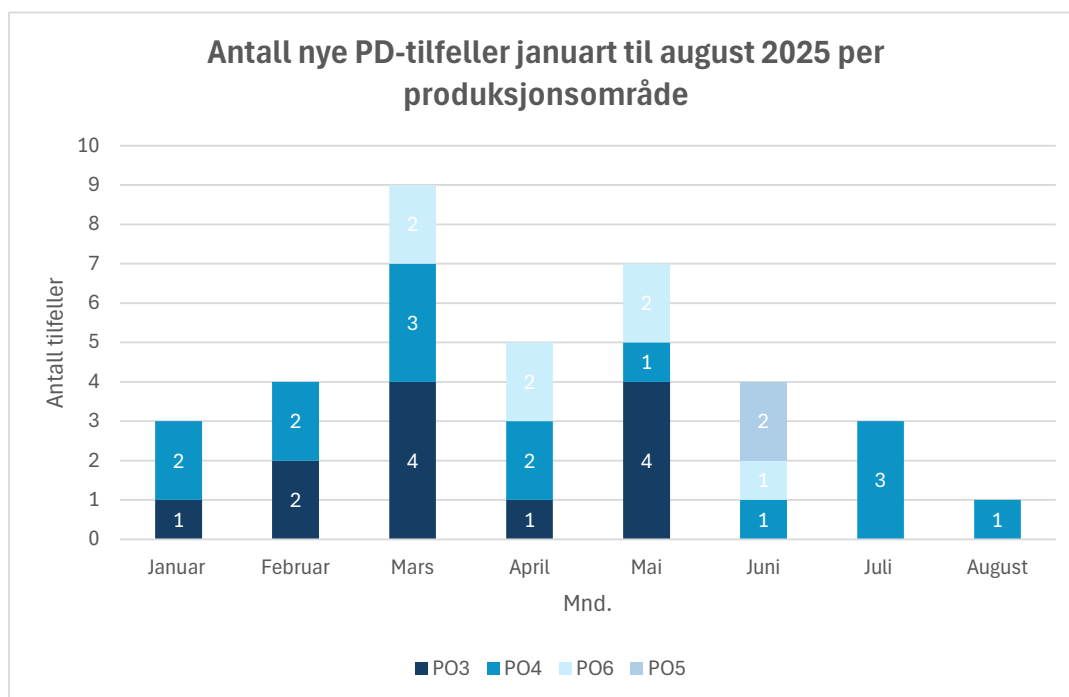
Nye PD-tilfeller januar-august 2025

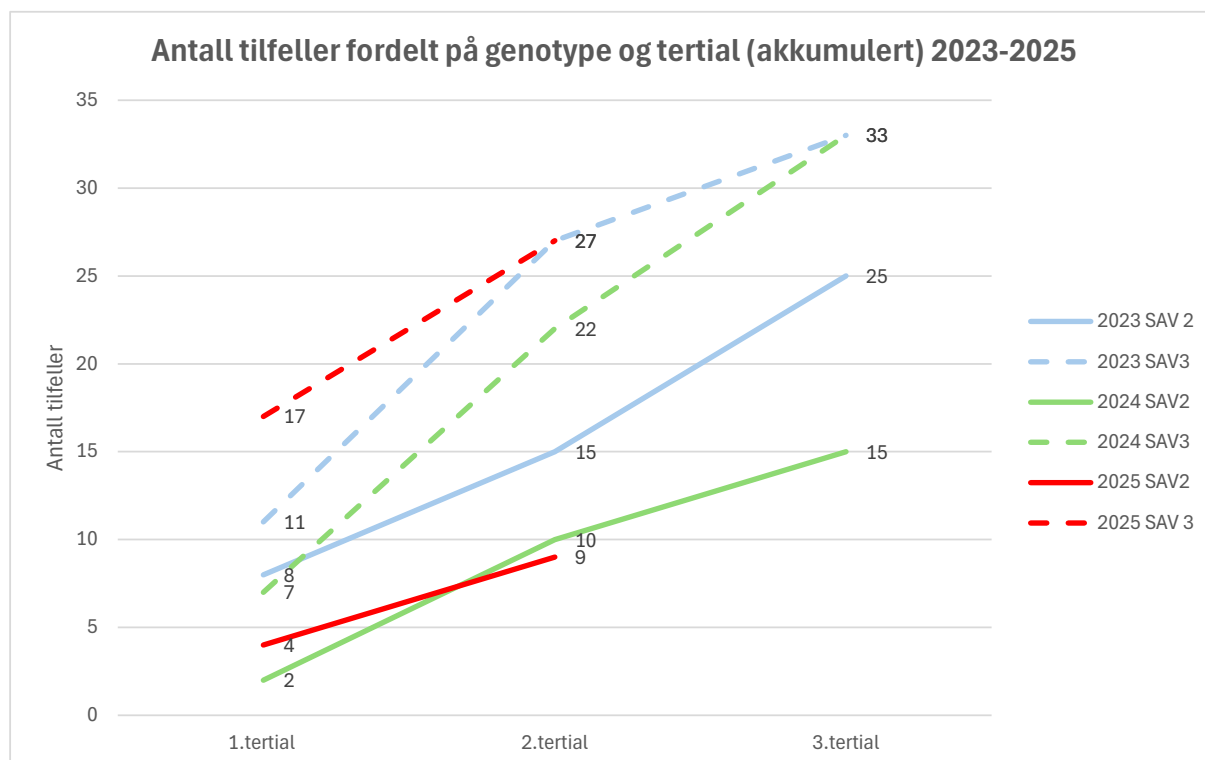
Figur 1 Nye PD-tilfeller i Norge per 2.tertial 2025. Kartet gir en oversikt over SAV2 (rød)- og SAV3 (blå)-tilfeller i Norge i tidsrommet januar til august 2025. Det var 27 SAV3-tilfeller (PO3 og PO4) og 9 SAV2-tilfeller (PO5 og PO6) i løpet av perioden.

Figur 2 Antall PD-tilfeller i perioden januar til august 2025. Merk: for årene 2014 samt 2018-2020 ble både SAV2 og SAV3 påvist i samme anlegg for enkelte lokaliteter. For disse årene er antall lokaliteter oppgitt og ikke antall påvisninger for å samsvare med historiske tall rapportert i Fiskehelsesrapporten for disse årene.

Figur 3 Antall nye PD-tilfeller per 2. tertial 2025 per produksjonsområde (basert på mistankedata). Det forekom PD-tilfeller i PO3, PO4, PO5 og PO6. Til sammenlikning var det ingen PD-tilfeller i løpet av januar og mars 2024 (se årsrapport 2024 på vetinst.no)

Figur 4 Antall nye PD-tilfeller fordelt på genotype og tertial 2023- 2025. De røde linjene viser tallene for 2025, hvor SAV2 (heltrukket rød linje) per 2. tertial har det laveste antallet registreringer de siste tre årene (9) mens SAV3 (stiplet rød linje) har det høyeste antallet registreringer per 1.tertial 2025 for de siste tre årene og ligger på samme nivå som i 2023 per 2. tertial.